

POSTANOWIENIE

17 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

na posiedzeniu niejawnym 17 lipca 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa P. w H. (Republika Czeska)

przeciwko B. sp. z o. o. w G.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej B. sp. z o. o. w G.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

z 16 stycznia 2025 r., V AGa 183/23,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) zasądza od B. sp. z o.o. w G. na rzecz P. w H. (Republika Czeska) kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia pozwanej do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 16 stycznia 2025 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku w sprawie z powództwa P. w H. (Republika Czeska) przeciwko B. sp. z o.o. w G. o zapłatę, na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z 31 sierpnia 2023 r., IX GC 579/22, oddalił apelację (pkt I) oraz zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 4050 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w

postępowaniu apelacyjnym wraz z odsetkami w wysokości ustawowych odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty (pkt II).

Pozwana wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu drugiej instancji, zaskarżając to orzeczenie w całości i wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania; ewentualnie o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku oraz uchylenie poprzedzającego go wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania, w tym także rozstrzygnięcia o kosztach postępowania; ewentualnie o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy w sposób wskazany w skardze.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych, które sformułowała w formie pytania: w jaki sposób i czy w ogóle strona postępowania powołująca się na brak zapłaty za składowe i należności uboczne winna udowodnić ten brak i czy na tej stronie a nie na stronie przeciwnej spoczywa obowiązek udowodnienia braku zapłaty - w przypadku gdy zobowiązanym do zapłaty jest podmiot trzeci, niebędący stroną przedmiotowego postępowania sądowego. Ponadto, pozwana podniosła, że wniesiona przez nią skarga kasacyjna ma być oczywiście uzasadniona.

Powódka złożyła odpowiedź na skargę kasacyjną, w której wniosła o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie a ponadto o zasądzenie od skarżącej na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna pozwanej nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, a zarazem kwalifikowanym pismem procesowym o ściśle określonej przez ustawę treści. Sąd Najwyższy, rozpoznając ten nadzwyczajny środek zaskarżenia, nie jest trzecią

instancją sądową, lecz działa w interesie publicznym (postanowienie SN z 27 stycznia 2009 r., V CSK 358/08), na rzecz państwa jako dobra wspólnego (postanowienie SN z 11 lutego 2009 r., V CSK 388/08), jakkolwiek oczywiście nie oznacza to braku indywidualnego interesu skarżącego w rozpoznaniu nadzwyczajnego środka zaskarżenia, a w konsekwencji także weryfikacji tego interesu (*gravamen*). Jednak przede wszystkim skarga kasacyjna ma służyć ochronie prawidłowego wykonywania prawa oraz jego jednolitej wykładni. Interes prywatny uwzględnia zaś tylko na tyle, na ile może się on stać podłożem zaspokojenia interesu ogólnego (zob. aktualne wciąż uwagi w postanowieniu SN z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99).

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy przewidziana w art. 398⁹ k.p.c. instytucja tzw. przedsądu, w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej (postanowienie SN z 12 marca 2024 r., I CSK 254/23).

Na etapie przedsądu Sąd Najwyższy ocenia wyłącznie wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz jego uzasadnienie. Wniosek ten stanowi element konstrukcyjny skargi odrębny od podstaw skargi i ich uzasadnienia, które są oceniane dopiero, gdy skarga kasacyjna zostanie przyjęta do rozpoznania.

Dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienie SN z 17 czerwca 2021 r., IV CSK 1/21).

Jako pierwszą przyczynę kasacyjną, mającą w ocenie skarżącej uzasadniać przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazała ona występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego zagadnienie prawne powinno być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w

stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń, a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienie SN z 20 maja 2021 r., II CSK 132/21).

Takie zagadnienie powinno zostać sformułowane wraz z przytoczeniem argumentów prawnych, świadczących o rozbieżnych ocenach prawnych (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 r., nr 1, poz. 11; z 7 czerwca 2005 r., V CKN 3/05; z 16 marca 2007 r., III CSK 34/07). Konieczne jest też wskazanie argumentów przekonujących o istotności zagadnienia (postanowienie SN z 24 lipca 2007 r., IV CSK 207/07) a skarżący powinien jednocześnie przedstawić własne stanowisko odnośnie do tego zagadnienia (postanowienie SN z 30 stycznia 2023 r., I CSK 2599/22). Ponadto, ma to być problem nowy, nierozwiązany dotąd w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie może przyczynić się do rozwoju prawa (postanowienia SN: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151; z 11 lutego 2009 r., V CSK 388/08).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, w zakresie w jakim skarżąca powołuje się na przyczynę kasacyjną określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., nie spełnia powyższych wymogów ukształtowanych w orzecznictwie Sądu Najwyższego.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pozwana w istocie prowadzi polemikę ze stanowiskiem Sądu drugiej instancji wyrażonym w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Argumenty, które w ocenie strony skarżącej mają uzasadniać wadliwość rozstrzygnięcia wydanego przez sąd instancji, powinny jednak zostać przedstawione nie w ramach uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, lecz w ramach uzasadnienia podstaw kasacyjnych.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie podkreślano, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie, stanowi – obok podstaw skargi kasacyjnej i ich uzasadnienia – odrębne i samodzielne wymaganie

konstrukcyjne skargi. Wynika to z odmiennej funkcji wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, która polega na przekonaniu Sądu Najwyższego, że merytoryczne rozpoznanie skargi kasacyjnej jest uzasadnione z punktu widzenia jej publicznoprawnych celów. Cele te sprawiają, że ocena podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia ma następczy charakter i jest uwarunkowana uprzednim pozytywnym zweryfikowaniem powodów przemawiających za jej przyjęciem do rozpoznania (zob. np. postanowienie SN z 28 lipca 2023 r., I CSK 4130/22).

Skarga kasacyjna wniesiona przez pozwaną nie spełnia tych założeń, ponieważ w ramach uzasadnienia występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego przedstawiono argumenty, które w ocenie skarżącej mają przemawiać za merytoryczną zasadnością skargi, a nie za przyjęciem jej do rozpoznania. Takie sformułowanie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania uniemożliwia ocenę przyczyn kasacyjnych, których zbadanie musi poprzedzać analizę zasadności zarzutów wypełniających podstawy kasacyjne.

Wniesiona przez pozwaną skarga kasacyjna nie jest również oczywiście uzasadniona.

Skarżąca powołując się na oczywistą zasadność skargi, obowiązana jest przytoczyć odpowiednie argumenty wyjaśniające, z jakiego powodu należy uznać, że dane przepisy zostały w ewidentny sposób naruszone (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 24 września 2013 r., III SK 4/13; z 29 maja 2018 r., I CSK 42/18; z 24 września 2020 r., I CSK 131/20). Skarżąca powołując się na tę przyczynę kasacyjną obowiązana jest również wykazać, że popełnione w procesie stosowania prawa uchybienia sądu wydającego orzeczenie miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom (postanowienia SN: z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18; z 21 maja 2019 r., I CSK 219/19). Ponadto, skarżącą każdorazowo obciąża obowiązek wykazania, że następstwa stwierdzonej wadliwości postępowania były tego rodzaju, iż kształtowały lub współkształtowały treść kwestionowanego orzeczenia (wyrok Sądu Najwyższego z 26 października 2021 r., I CSKP 162/21).

Skarżąca w niniejszej sprawie nie sformułowała wywodu prawnego spełniającego wskazane wyżej kryteria, ograniczając się do wskazania, że w

sprawie zaistniała oczywista zasadność skargi wynikająca z popełnienia przez Sądy obu instancji szeregu istotnych uchybień, tak przepisom postępowania mających istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, jak i przepisom prawa materialnego, w szczególności art. 859³ k.c., nie wyjaśniając na czym te uchybienia miały polegać oraz nie wykazując, że skutkowały one wydaniem oczywiście wadliwego wyroku.

Jedynie ubocznie Sąd Najwyższy wskazuje, że na gruncie omawianej przesłanki chodzi o szczególne, kwalifikowane, wręcz rażące wypadki naruszenia prawa przez sąd drugiej instancji (nie zaś również, jak wskazuje pozwana, przez sąd *a quo*, bowiem skarga kasacyjna nie przysługuje od orzeczeń sądu pierwszej instancji; postanowienie SN z 24 stycznia 2025 r., I CSK 931/24).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1, § 1¹ i 3 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. w zw. z § 2 pkt 6 i § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r., poz. 1964).

SSN Kamil Zaradkiewicz

(M.M.)

[SOP]